

Sak

Gol stavhinde

Dok.nr.

Dato

Dokument (type, tittel)

Merknader

GJENPART

RIKSANTIKVAREN

ADR.: AKERSHUS FESTNING, BYGN. 18 - OSLO MIL. - 0015 OSLO 1 - TLF. (02) 41 96 00

Pers Hotell

3550 GOL

J. 002499		24 SEP 87	
SAKS. EBH	ARK.Nr.		

DERES REF.
TR/åhVÅR REF. (Bes oppgitt ved svar)
4210 A-46/87 HC/HSDATO
21 september 1987GOL STAVKIRKE, NORSK FOLKEMUSEUM - OSLO KOMMUNE
KOPI TIL GOL

I Deres brev av 1. sept. i år legger De frem Deres planer om å reise en kopi av Gol stavkirke og ber om et møte om saken. Jeg har nå drøftet planen med kolleger hos Riksantikvaren og med førstekonservator Erla B. Hohler i Universitetets Oldsaksamlingen og vil kort skissere enkelte av våre synspunkter.

Vi vil råde til at en kopi lages så nøyaktig lik kirken på Bygdøy som mulig. Som kjent ble den reist der i 1880-årene. De deler som den gang manglet, nemlig kor med apsis, skipets omgangsvegger og svalgangene, ble rekonstruert med sikre holdepunkter. Takrytteren og det dekorative utstyr på tak, gavler og sval, ble laget etter forbilde av Borgund stavkirke. Kirken på Bygdøy gir etter vår oppfatning det beste grunnlag for kopiering.

Med en kopi forstår vi en ny bygning hvor de enkelte deler er fullstendig lik originalens både i dimensjoner og utførelse samt at sammenføyningene er utført på samme måte. Når det gjelder portalenes treskurd, er det på det rene at deler ble nyskåret i 1880-årene delvis med støtte i bevarte originaldeler. Også her gir kirken den beste anvisning på hvordan en kopi bør lages. Marcus Grønvolds tegninger er unøyaktig og til dels feilaktig. Skulle De likevel ønske å ha en kopi, kan De henvende Dem til Nordiska Museet, Stockholm, som har originalen. Som De kanskje kjenner til foreligger det et omfattende materiale av oppmålingstegninger av Gol stavkirke i Riksantikvarens og Norsk Folkemuseums arkiver.

Stavkirkenes kvalitet beror delvis på de utsøkte materialer som er brukt. I en kopi bør det også stilles strenge krav til materialene. Det bør overveies om de trær som skal brukes skal bakes og stå og tørke noen år på rot før de felles slik at man kan oppnå både at de impregneres innenfra og at sprekkingen reduseres.

Hvis De er innstillet på å arbeide etter disse retningslinjer, er vi villige til å gå inn i en drøftelse om hvordan arbeidet kan legges opp. De foreslår at vi møtes på Gol, og for Erla Hohler og meg kan det passe mandag 19 oktober.

For Riksantikvaren

Håkon Christie
Håkon Christie
førsteantikvar

Gjenpart:

- Konservator Torill Thømt, 3540 Nesbyen
- Førstekonservator Erla B. Hohler, Universitetets Oldsaksamling, Frederiksgt 3, 0164 Oslo 1
- Direktør Halvard Bjørkvik, Norsk Folkemuseum, Bygdøy, 0287 Oslo 2

Stats-
administrasjonen

BESKJED

Fra

Relse

Til

Erda

Sak

067 / 74544

Snare

Starkvellen på
Gol

Dreyers Forlag: Norske
Starkveller
s. 143

kopi av bildet

Mottatt av

ER

Dato

4/11

Kl

9:30

Olde stadelten og stereogrammetri

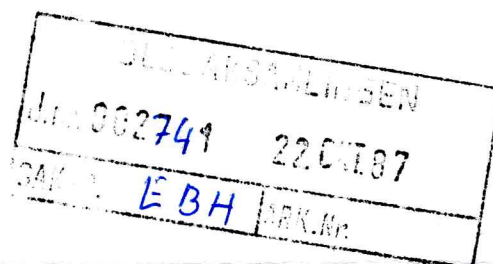
Riksantikvaren
v/førsteantikvar Haakon Christie
Akershus Festning bygning 18
0015 Oslo 1

PERS AS, N-3550 GOL
TELEFON:
SENTRALBOOKING 067-74 544
PERS HOTELL 067-74 500
HEMSEDAL HOTELL 067-79 102

TELEX: 78 472

REF: TR/åh

DATO: 20/10-1987

KOPI AV GOL STAVKIRKE PÅ GOL

Jeg viser til hyggelig møte på Gol den 19 oktober d.å.

Vår klare intensjon er:

Føre opp en tro kopi av Gol stavkirke både med tanke på materialkvalitet/dimensjoner, sammenføyninger og tro gjengivelse.

Faglig sett regner vi med å ha gode forutsetninger for å kunne lykkes med en slik oppgave. På planleggingssiden vil CBC-gruppen bli benyttet med m.a. arkitekt MNAL Odd Vik. Til å foreta registrering/oppmåling og uttegning av de forskjellige bygningselementer, samt oppfølging av arbeidene vil ingeniør Arne Tamburplass bli engasjert. Treskjæreren Hans Sletteemeås i Telemark vil ta hånd om utskjæringene. Til å forestå de praktiske bygningsarbeidene har vi her i distriktet svært mange dyktige tømmerhåndverkere som vi vil kunne benytte til dette formål.

Helt avgjørende er det imidlertid at vi kan samarbeide med vår fremste kompetanse på dette området her i landet representert ved førsteantikvar Christie, førstekonservator Hohler og konservator Torill Thømt. Det er svært viktig at vi har denne faginstansen å kunne konsultere når det gjelder alle de spørsmål/avveininger som sikkert vil dukke opp under prosessen. Jeg har full respekt og forståelse for at dere da vil hevde og stå på synspunkt som gir en mest autentisk tro kopi av kirken i alle henseende.

Jeg er også innforstått med at dere, hvis dere fra et faglig syn ikke finner å kunne forsvare de arbeider vi utfører, vil stå fritt til å trekke seg fra samarbeidet når som helst. Imidlertid håper jeg selvsagt ikke at dette her vil bli noen realitet.

En røflig skisse for arbeidene vil være:

1. Oppmåling av alle bygningselement som skal produseres. Det vil her kreves skisser i målestokk 1:1 for en del av bygningselementene. Disse arbeider må starte opp

allerede i høst. Utføres for vår del primært av ingeniør Tamburplass.

2. Utvelgelse av materialer og grovtilpassing av disse. Her har jeg allerede gått til innkjøp av en del materialer. Viktig er her å få en skikkelig tørkeprosess på disse slik at en unngår for store sprekkdannelser.
3. Tilvirking av bygningselementene. Jeg forutsetter at dette starter opp iløpet av januar/februar måned. Tilvirkingen skjer på bakgrunn av konstruksjonsskisser/tegninger basert på oppmålinger, ref. pkt. 1.
4. Utskjæring av hovedportalene. Dette arbeidet er allerede startet opp. Vi prøver å få til et møte mellom Sletteemeås og Fridstrøm fra Oldsakssamlingen med tanke på at skuren skal utføres med rett verktøy og rett teknikk med tanke på å få resultatet så likt originalen som mulig. Det ville her være fint hvis førstekonservator Hohler kunne fremskaffe stereometriske bilder (kopi av originaler) slik at vi kunne kopiere opp disse i full størrelse.
5. Reiseprosessen. En forutsetter at denne bør kunne oppstartes sommern 1988. Her er det veldig viktig at en på bakgrunn av registreringer/oppmålinger og diskusjoner med Christie forbereder/tar sikte på å bruke den gamle antatte teknikken.

Vi bør som et eget prosjekt prøve å foreta filmopptak/videoopptak på hele produksjonsprosessen. Vi bør også kunne bygge opp et databasearkiv der hvor både prosess, de forskjellige bygningselementer, sammenføringer etc. etc. er registrert og lett tilgjengelig. Dette er et prosjekt som vi sannsynligvis bør kunne få støtte fra fylke/stat til.

Jeg ser frem til et konstruktivt samarbeide, og håper at dette første møtet var opptakten til en serie faglig gode sammenkomster.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Rustberggard

Kopi til: Førstekonservator Erla B. Hohler,
Universitetets Oldsakssamling,
Fredriksgt. 3, 0164 Oslo 1

Konservator Torill Thømt, 3540 Nesbyen

Direktør Halvard Bjørkvik,
Norsk Folkemuseum, Bygdøy
0287 Oslo 2

Fylkeskonservator i Buskerud Geir Helgen
Konnerudgt. 7, 3000 Drammen

Arkitekt Odd Chr. Vik, her

Ing. Arne Tamburplass, 3550 Gol

Kan det
hjelpes med
Med dette
svaret
Si var det
fint.
R.